

408.

Na osnovu člana 35 stav 2 Zakona o zaštiti od nejonizujućih zračenja ("Službeni list CG", broj 35/13) Ministarstvo održivog razvoja i turizma, uz saglasnost Ministarstva zdravlja, donijelo je

PRAVILNIK

O NAČINU STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA PROFESIONALNO IZLOŽENIH LICA I LICA ODGOVORNIH ZA SPROVOĐENJE MJERA ZAŠTITE OD NEJONIZUJUĆIH ZRAČENJA

("Službeni list Crne Gore", br. 021/16 od 25.03.2016)

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se način stručnog osposobljavanja i periodične provjere stručne osposobljenosti, program za stručno osposobljavanje i periodičnu provjeru stručne osposobljenosti i odgovarajući nivo kvalifikacija obrazovanja profesionalno izloženih lica i lica odgovornih za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja.

Program stručnog osposobljavanja i periodična provjera stručne osposobljenosti

Član 2

Stručno osposobljavanje i periodična provjera stručne osposobljenosti profesionalno izloženih lica i lica odgovornih za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja sprovodi se prema programu stručnog osposobljavanja i periodične provjere stručne osposobljenosti datom u Prilogu koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Stručno osposobljavanje i periodična provjera stručne osposobljenosti

Član 3

Stručno osposobljavanje profesionalno izloženih lica i lica odgovornih za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja sastoji se od teorijskog i praktičnog dijela i obuhvata:

- 40 nastavnih časova za elektromagnetno zračenje;
- 30 nastavnih časova za optičko zračenje;
- 20 nastavnih časova za ultrazvuk.

Periodična provjera stručne osposobljenosti profesionalno izloženih lica i lica odgovornih za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja sastoji se od teorijskog i praktičnog dijela i obuhvata:

- 20 nastavnih časova za elektromagnetno zračenje;
- 15 nastavnih časova za optičko zračenje;
- 10 nastavnih časova za ultrazvuk.

Periodična provjera stručne osposobljenosti profesionalno izloženih lica i lica odgovornih za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja vrši se svake četvrte godine.

Prijava za stručno osposobljavanje

Član 4

Prijava za stručno osposobljavanje profesionalno izloženih lica i lica odgovornih za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja podnosi se pravnom licu koje ima dozvolu za stručno osposobljavanje (u daljem tekstu: stručno lice), najkasnije 15 dana prije dana početka stručnog osposobljavanja.

Potvrda o stručnoj osposobljenosti

Član 5

O završenom stručnom osposobljavanju, profesionalno izloženom licu i licu odgovornom za sprovođenje mjera

zaštite od nejonizujućih zračenja izdaje se potvrda o stručnoj osposobljenosti, u roku od osam dana od dana završetka stručnog osposobljavanja, kao dokaz da je odslušao teorijski dio i završio praktičnu obuku.

Potvrda iz stava 1 ovog člana neće se izdati profesionalno izloženom licu i licu odgovornom za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja, koje je odsustvovalo sa stručnog osposobljavanja duže od 20% od ukupnog broja nastavnih časova.

Ispit za provjeru stručne osposobljenosti

Član 6

Stručna osposobljenost profesionalno izloženih lica i lica odgovornih za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja provjerava se polaganjem ispita za provjeru stručne osposobljenosti (u daljem tekstu: ispit).

Ispit se polaže provjerom praktičnog znanja i pisanim testom.

Zahtjev za polaganje ispita

Član 7

Zahtjev za polaganje ispita podnosi se stručnom licu i sadrži: ime i prezime, datum i mjesto rođenja, prebivalište i adresu profesionalno izloženog lica ili lica odgovornog za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilaže se potvrda o završenom stručnom osposobljavanju i dokaz o uplati troškova provjere stručne osposobljenosti.

Stručno lice određuje datum, vrijeme i mjesto polaganja ispita, o čemu obavještava profesionalno izloženo lice ili lice odgovorno za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja, najkasnije 15 dana prije polaganja ispita.

Utvrđivanje identiteta

Član 8

Prije početka polaganja ispita stručno lice utvrđuje identitet profesionalno izloženog lica ili lica odgovornog za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja uvidom u javnu ispravu sa fotografijom.

Pisani test

Član 9

Pisani test sadrži pitanja iz tematskih cjelina utvrđenih programom stručnog osposobljavanja i periodične provjere stručne osposobljenosti.

Izrada pisanog testa traje 120 minuta.

Uspjeh na pisanom testu

Član 10

Uspjeh na pisanom testu ocjenjuje se ocjenom "zadovoljava" ili "ne zadovoljava".

Pisani test položilo je profesionalno izloženo lice i lice odgovorno za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja ako je tačno odgovorilo na najmanje 70% pitanja.

Profesionalno izloženo lice i lice odgovorno za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja koje nije položilo pisani test ima pravo da test polaže ponovo.

Praktična provjera znanja

Član 11

Profesionalno izloženo lice i lice odgovorno za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja čiji je pisani test ocijenjen ocjenom "zadovoljava" pristupa praktičnoj provjeri znanja.

Praktična provjera znanja realizuje se kroz vježbe, odnosno zadatke koje zadaje stručno lice.

Uspjeh na praktičnoj provjeri znanja

Član 12

Uspjeh na praktičnoj provjeri znanja ocjenjuje se ocjenom "zadovoljava" ili "ne zadovoljava".

Profesionalno izloženo lice i lice odgovorno za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja koje je položilo pisani test, a nije položilo praktičnu provjeru znanja ima pravo da ponovo polaže samo praktičnu provjeru znanja.

Konačan uspjeh

Član 13

Konačan uspjeh na ispitu ocjenjuje se prema uspjehu pokazanom na pisanom testu i praktičnoj provjeri znanja.

Konačan uspjeh na ispitu ocjenjuje se ocjenom "položio" ili "nije položio", a saopštava se javno i u pisanoj formi.

Zapisnik

Član 14

O toku polaganja ispita vodi se zapisnik.

Zapisnik iz stava 1 ovog člana sadrži:

- ime i prezime;
- dan, mjesec, godinu i mjesto rođenja;
- vrstu i nivo kvalifikacije obrazovanja;
- naziv privrednog društva, preduzetnika ili drugog pravnog lica za vršenje stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja kod kojeg je profesionalno izloženo lice ili lice odgovorno za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja zaposleno;
- podatke o prisutnim predstavnicima stručnog lica;
- dan, čas i mjesto polaganja ispita;
- podatke o eventualnom odustanku od započetog polaganja ispita;
- zadatke na praktičnoj provjeri znanja;
- ocjenu na pisanom testu;
- ocjenu na praktičnoj provjeri znanja;
- ocjenu konačnog uspjeha na ispitu;
- rok za popravni ispit;
- ocjenu na popravnom ispitu iz pisanog testa;
- ocjenu na popravnom ispitu iz praktične provjere znanja;
- ocjenu konačnog uspjeha na popravnom ispitu;
- vrijeme završetka ispita.

Zapisnik potpisuje stručno lice i dostavlja ga profesionalno izloženom licu i licu odgovornom za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja.

Sastavni dio zapisnika su pisani testovi.

Potvrda o položenom ispitu

Član 15

Nakon položenog ispita izdaje se Potvrda o položenom ispitu.

Potvrda iz stava 1 ovog člana izdaje se na obrascu koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Nivo kvalifikacija obrazovanja

Član 16

Profesionalno izloženo lice i lice odgovorno za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja zavisno od primjene izvora nejonizujućih zračenja treba da ima najmanje IV nivo kvalifikacija obrazovanja.

Stupanje na snagu

Član 17

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 09-635/102-2015

Podgorica, 15. marta 2016. godine

Ministar,

Branimir Gvozdenović, s.r.

PRILOG

PROGRAM STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA

I PERIODIČNE PROVJERE STRUČNE OSPOSOBLJENOSTI

1. Program stručnog osposobljavanja i periodične provjere stručne osposobljenosti za rad sa izvorima niskofrekvencijskih elektromagnetnih polja i sprovođenje mjera zaštite od niskofrekvencijskog elektromagnetnog zračenja

Program stručnog osposobljavanja i periodične provjere stručne osposobljenosti za rad sa izvorima niskofrekvencijskih elektromagnetnih polja i sprovođenje mjera zaštite od niskofrekvencijskog elektromagnetnog zračenja obuhvata sljedeće tematske cjeline i obim:

a) teorijski dio:

- 1) Osnovni pojmovi o električnom i magnetnom polju jednosmjerne i naizmjenične struje niskih frekvencija, jačina električnog polja, gustina magnetnog fluksa-magnetna indukcija (u obimu od 2 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 1 čas za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 2) Osnovni pojmovi o prirodi elektromagnetnog zračenja, biološko dejstvo i rizici izloženosti, dejstvo zračenja na pojedina živa tkiva, termički i netermički efekti zračenja (u obimu od 2 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 1 čas za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 3) Pregled relevantne međunarodne legislative u oblasti zaštite od elektromagnetnog zračenja u oblasti zaštite stanovništva i profesionalno izloženih lica (u obimu od 2 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 1 čas za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 4) Pregled domaće legislative iz oblasti zaštite od elektromagnetnog zračenja: Zakon o zaštiti od nejonizujućih zračenja, Pravilnik o granicama izlaganja elektromagnetnim poljima i drugi podzakonski akti (u obimu od 2 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 1 čas za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 5) Izvori niskofrekvencijskih elektromagnetnih polja: objekti elektroenergetskog sistema (elektrane, transformatorske stanice, rasklopna postrojenja i konvertorska postrojenja), elektroenergetski vodovi, elementi i postrojenja električne vuče, uređaji koji generišu statičko magnetno polje (uređaj za magnetno-rezonantnu tomografiju ili spektroskopiju, postrojenje za proizvodnju aluminijuma, elektrolizu ili galvanizaciju), industrijske mašine i postrojenja koji generišu elektromagnetna polja frekvencije do 100 kHz, parametri i karakteristike zračenja (u obimu od 6 časova za stručno osposobljavanje, odnosno 3 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 6) Distribucija jačine električnog i magnetnog polja u okolini pojedinih izvora niskofrekvencijskih elektromagnetnih polja, faktori uticaja (u obimu od 4 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 2 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 7) Metode za smanjenje nivoa elektromagnetnih polja niskih frekvencija (u obimu od 4 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 2 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 8) Preporuke za rad sa izvorima niskofrekvencijskih elektromagnetnih polja (u obimu od 4 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 2 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 9) Mjere zaštite od niskofrekvencijskog elektromagnetnog zračenja: prava i odgovornosti, ostvarivanje zaštite na radnom mjestu, praćenje izloženosti zračenju (lica, okoline), zdravstveni nadzor nad profesionalno izloženim licima i licima odgovornim za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja, znaci upozorenja na opasnost od nejonizujućih zračenja, preduzimanje zaštitnih mjera u slučaju akcidenta, čuvanje izvora nejonizujućih zračenja, označavanje izvora nejonizujućih zračenja, evidencija izvora nejonizujućih zračenja i čuvanje evidencije, uslovi za korišćenje, popravku i

održavanje izvora nejonizujućih zračenja, sredstva i oprema lične zaštite na radu, učestvovanje u izradi Procjene rizika, učestvovanje u izradi Akcionog programa, pristup podacima, zaštita pacijenata (u obimu od 6 časova za stručno osposobljavanje, odnosno 3 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti).

b) praktični dio:

- 1) Demonstracija mjerenja jačine električnog i magnetnog polja u okolini izvora niskofrekvencijskog elektromagnetnog polja (u obimu od 4 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 2 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 2) Demonstracija metoda za smanjenje nivoa elektromagnetnih polja niskih frekvencija (u obimu od 4 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 2 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti).

2. Program stručnog osposobljavanja i periodične provjere stručne osposobljenosti za rad sa izvorima visokofrekvencijskih elektromagnetnih polja i sprovođenje mjera zaštite od visokofrekvencijskog elektromagnetnog zračenja

Program stručnog osposobljavanja i periodične provjere stručne osposobljenosti za rad sa izvorima visokofrekvencijskih elektromagnetnih polja i sprovođenje mjera zaštite od visokofrekvencijskog elektromagnetnog zračenja obuhvata sljedeće tematske cjeline:

a) teorijski dio:

- 1) Osnovni pojmovi o električnom i magnetnom polju naizmjenične struje visokih frekvencija, jačina električnog polja, gustina magnetnog fluksa-magnetna indukcija (u obimu od 2 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 1 čas za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 2) Osnovni pojmovi o prirodi elektromagnetnog zračenja, biološko dejstvo i rizici izloženosti, dejstvo zračenja na pojedina živa tkiva, termički i netermički efekti zračenja (u obimu od 2 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 1 čas za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 3) Pregled relevantne međunarodne legistative u oblasti zaštite od elektromagnetnog zračenja u oblasti zaštite stanovništva i profesionalno izloženih lica (u obimu od 2 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 1 čas za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 4) Pregled domaće legistative iz oblasti zaštite od elektromagnetnog zračenja: Zakon o zaštiti od nejonizujućih zračenja, Pravilnik o granicama izlaganja elektromagnetnim poljima i drugi podzakonski akti (u obimu od 2 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 1 čas za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 5) Izvori visokofrekvencijskih elektromagnetnih polja: radiokomunikacioni predajnici frekvencija od 9 kHz do 300 GHz (radio-difuzni predajnici, bazne stanice mobilnih komunikacionih mreža, radarske stanice, radio terminalna oprema i kućni aparati), parametri i karakteristike zračenja (u obimu od 6 časova za stručno osposobljavanje, odnosno 3 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 6) Mehanizmi propagacije radio talasa u opsezima od 9 kHz do 300 GHz, antenski sistemi, distribucija jačine električnog i magnetnog polja u okolini pojedinih vrsta radiokomunikacionih predajnika, faktori uticaja (u obimu od 4 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 2 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 7) Metode za smanjenje nivoa elektromagnetnih polja visokih frekvencija (u obimu od 4 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 2 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 8) Preporuke za rad sa izvorima visokofrekvencijskih elektromagnetnih polja (u obimu od 4 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 2 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 9) Mjere zaštite od visokofrekvencijskog elektromagnetnog zračenja: prava i odgovornosti, ostvarivanje zaštite na radnom mjestu, praćenje izloženosti zračenju (lica, okoline), zdravstveni nadzor nad profesionalno izloženim licima i licima odgovornim za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja, znaci upozorenja na opasnost od nejonizujućih zračenja, preduzimanje zaštitnih mjera u slučaju akcidenta, čuvanje izvora nejonizujućih zračenja, označavanje izvora nejonizujućih zračenja, evidencija izvora nejonizujućih zračenja i čuvanje evidencije, uslovi za korišćenje, popravku i održavanje izvora nejonizujućih zračenja, sredstva i oprema lične zaštite na radu, učestvovanje u izradi Procjene rizika, učestvovanje u izradi Akcionog programa, pristup podacima, zaštita pacijenata (u obimu od 6 časova za stručno osposobljavanje, odnosno 3 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti),

b) praktični dio:

- 1) Demonstracija mjerenja jačine električnog i magnetnog polja u okolini izvora visokofrekvencijskog elektromagnetnog polja (u obimu od 4 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 2 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 2) Demonstracija metoda za smanjenje nivoa elektromagnetnih polja visokih frekvencija (u obimu od 4 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 2 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti).

3. Program stručnog osposobljavanja i periodične provjere stručne osposobljenosti za rad sa izvorima optičkog zračenja ili uređajima koji sadrže izvore optičkog zračenja i sprovođenje mjera zaštite od optičkog zračenja

Program stručnog osposobljavanja i periodične provjere stručne osposobljenosti za rad sa izvorima optičkog zračenja ili uređajima koji sadrže izvore optičkog zračenja i sprovođenje mjera zaštite od optičkog zračenja obuhvata sljedeće tematske cjeline:

a) teorijski dio:

- 1) Osnovni pojmovi o optičkom zračenju, biološko dejstvo i rizici izloženosti koherentnom i nekoherentnom optičkom zračenju, dejstvo zračenja na pojedina živa tkiva (u obimu od 2 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 1 čas za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 2) Pregled relevantne međunarodne i domaće legislative u oblasti zaštite od optičkog zračenja: Zakon o zaštiti od nejonizujućih zračenja, Pravilnik o načinu određivanja i granicama najvećeg dopuštenog nivoa izlaganja optičkom zračenju i drugi podzakonski akti) (u obimu od 2 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 1 čas za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 3) Izvori koherentnog i nekoherentnog optičkog zračenja, parametri i karakteristike zračenja (u obimu od 4 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 2 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 4) Preporuke za rad sa izvorima optičkog zračenja i uređajima koji sadrže izvore optičkog zračenja (u obimu od 8 časova za stručno osposobljavanje, odnosno 4 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 5) Mjere zaštite od optičkog zračenja: prava i odgovornosti, ostvarivanje zaštite na radnom mjestu, praćenje izloženosti zračenju (lica, okoline), zdravstveni nadzor nad profesionalno izloženim licima i licima odgovornim za sprovođenje mjera zaštite od nejonizujućih zračenja, znaci upozorenja na opasnost od nejonizujućih zračenja, preduzimanje zaštitnih mjera u slučaju akcidenta, čuvanje izvora nejonizujućih zračenja, označavanje izvora nejonizujućih zračenja, evidencija izvora nejonizujućih zračenja i čuvanje evidencije, uslovi za korišćenje, popravku i održavanje izvora nejonizujućih zračenja, sredstva i oprema lične zaštite na radu, učestvovanje u izradi Procjene rizika, učestvovanje u izradi Akcionog programa, pristup podacima, zaštita pacijenata (u obimu od 6 časova za stručno osposobljavanje, odnosno 3 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti).

b) praktični dio:

- 1) Demonstracija sigurnog korišćenja izvora koherentnog i nekoherentnog zračenja (u obimu od 4 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 2 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 2) Demonstracija metoda za smanjenje nivoa optičkog zračenja (u obimu od 4 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 2 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti).

4. Program stručnog osposobljavanja i periodične provjere stručne osposobljenosti za rad sa uređajima koji emituju ultrazvuk i sprovođenje mjera zaštite od ultrazvuka

Program stručnog osposobljavanja i periodične provjere stručne osposobljenosti za rad sa uređajima koji emituju ultrazvuk i sprovođenje mjera zaštite od ultrazvuka obuhvata sljedeće tematske cjeline:

a) teorijski dio:

- 1) Osnovni pojmovi o ultrazvuku, biološko dejstvo i rizici izloženosti ultrazvuku, dejstvo ultrazvuka na pojedina živa tkiva (u obimu od 2 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 1 čas za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 2) Pregled međunarodne legislative i prakse u oblasti zaštite od ultrazvuka (u obimu od 2 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 1 čas za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);

- 3) Izvori ultrazvuka, parametri i karakteristike zračenja (u obimu od 4 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 2 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 4) Preporuke za rad sa uređajima koji emituju ultrazvuk (u obimu od 4 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 2 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti);
- 5) Mjere zaštite od primjene ultrazvuka (u obimu od 4 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 2 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti).

b) praktični dio:

- 1) Demonstracija sigurnog korišćenja uređaja koji emituju ultrazvuk (u obimu od 4 časa za stručno osposobljavanje, odnosno 2 časa za periodičnu provjeru stručne osposobljenosti).

Obrazac

MEMORANDUM STRUČNOG LICA

Broj: _____
Mjesto i datum: _____

POTVRDA
o položenom ispitu za stručnu osposobljenost

_____ rođen/a _____
(ime i prezime) (datum i mjesto rođenja)

dana _____ položio/la je ispit za provjeru stručne osposobljenosti iz oblasti zaštite od nejonizujućih zračenja.

K
a
t
a
o
g

P
r
o
p
i
s
a

M.P.
2
0
1
6

ODGOVORNO LICE
STRUČNOG LICA

(potpis)